

Obraćanje visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU Miroslava Lajčáka na Crans Montana Forumu

<?xml:namespace prefix = o ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:office" />

Evropski zamah je snažniji od opstrukcionizma

*Gospodine Carteron,
Gospodine Biščević,
Premijeri,
Ekselencije,
Dame i gospodo,*

Želio bih s vama podijeliti neka razmišljanja o tome gdje se Bosna i Hercegovina trenutno nalazi.

Kao što su u svojim izlaganjima istakli prethodni govornici, 2009. će biti ključna godina za Bosnu i Hercegovinu. Sada kada su lokalni izbori iza nas, vrijeme je da se okrenemo evropskom programu aktivnosti i osiguramo da ova zemlja krene naprijed.

Prije svega dozvolite da čestitam svima koji su doprinijeli da se Crans Montana forum održava ovdje u Sarajevu. To je vrlo značajno za ovu zemlju i nudi nam još jednu priliku da razgovaramo o izazovima koji stoje pred Bosnom i Hercegovinom.

Svako ko je upoznat sa pomacima koje je Bosna i Hercegovina načinila u protekloj dekadi zna da je ova zemlja otišla daleko u stvaranju poslovnog okruženja koje može privlačiti investicije, otvarati nova radna mjesta i podići životni standard.

Fundamentalne reforme na uvođenju slobodnog tržišta izvršene su u ranim postratnim godinama, ali do rezultata je dolazilo sporo zbog društvenih i političkih opstrukcija.

U posljednjih nekoliko godina, reforme su na sreću dobile novi zamah i to se u skorije vrijeme sve više i više formuliralo u okviru konteksta integracije u EU.

Potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom u junu ove godine označilo je uspjeh napora Bosne i Hercegovine da se odmakne od neuspješne prošlosti i krene prema mnogo sretnijoj budućnosti.

Međutim, u suštini i dalje postoje neslaganja oko toga kakva je država Bosna i Hercegovina i kakva bi država Bosna i Hercegovina trebala biti.

Moja današnja poruka je: uprkos stalnim političkim krizama i neujednačenim pomacima u borbi protiv siromaštva i korupcije, Bosna i Hercegovina se kreće u pravcu u kojem njeni građani žele.

To je dobra vijest za susjede Bosne i Hercegovine u regionu, dobra vijest za Evropsku uniju,

i iznad svega, dobra vijest za građane ove zemlje.

Ova zemlja ostvaruje napredak.

* * *

Navest ću jedan konkretan primjer. Trojica premijera, g. Špirić, g. Branković i g. Dodik su prije godinu dana potpisali Platformu za djelovanje, koja predstavlja dokument koji sadrži

niz strateških reformi koje mogu pomoći da BiH kratkoročno i srednjeročno transformira svoju ekonomiju.

Sa zadovoljstvom mogu reći da su premijeri ispoštovali obavezu da pruže podršku ovim reformama i ostvareni su dobri pomaci u implementaciji aktivnosti iz Platforme.

Dvije od preostalih reformi – donošenje trgovinskih zakona za cijelu zemlju i uspostavljanje modernog sistema bankarske supervizije, što su i dalje obaveze u okviru reformskih procesa – odvelo bi zakone koji reguliraju oblast poslovanja u Bosni i Hercegovini u 21. vijek.

Ove inicijative – koje su također i uslovi iz Evropskog partnerstva – spremne su za implementaciju čim se dobije politička podrška premijera.

Sasvim je jasno da trenutno ne postoji dovoljno političke volje da se okonča ovaj dio programa.

* * *

Politika u Bosni i Hercegovini ima tendenciju da stane na put progresu, a ne da mu doprinosi.

Vjerujem da je ovo u velikoj mjeri rezultat miješanja duboko ukorijenjenih podjela sa praktičnim reformama.

Prioriteti Bosne i Hercegovine mogu biti korisno grupisani u tri kategorije:

- socijalni i ekonomski izazovi, koji utiču na svakodnevni život miliona građana
- birokratske i zakonske promjene, koje su potrebne za evropske integracije
- politički izazovi, koji su zaostavština rata.

Pitanja u posljednjoj kategoriji – a tiču se ustavnih odredbi za zaštitu prava konstitutivnih grupa i tako dalje – su veoma teška za riješiti (ali to nije nemoguće). To su pitanja od

izuzetne važnosti i trebaće vremena za njihovo rješavanje.

U isto vrijeme stvarni i ubrzani napredak može biti ostvaren u prve dvije kategorije – rješavanje socijalnih i ekonomskih izazova te realizacija programa integracije u EU.

To ne znači odustajanje od razgovora o važnim ustavnim pitanjima – ali *znači* da se ne smije dozvoliti da to pitanje iscrpi svu energiju iz političkog i zakonodavnog procesa.

Okolnosti nas stalno podsjećaju da je Bosna i Hercegovina pod uticajem moćnih centrifugalnih sila. Te sile su naročito moćne kada političari podlegnu iskušenju da umjesto nade iskazuju strah.

To smo imali priliku vidjeti tokom nedavne predizborne kampanje.

Ali ljudi zaboravljaju da je sila zamaha ka prosperitetu i demokratiji u Evropi mnogo snažnija.

Ova zemlja bi mogla biti prosperitetnija i mogla bi još bolje napredovati na evropskom putu da se ne mora boriti sa silama opstrukcionizma.

Uvjeren sam da će se proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropu nastaviti, i bez obzira na stalne političke prepreke vjerujem da sada trebamo razmotriti na koje načine možemo ubrzati taj proces i smatram da će nam ova diskusija u tome pomoći.

Iskustvo srednjoevropskih država koje su se već pridružile EU pokazuje da reforme u pojedinačnim sektorima mogu imati pozitivan sekundarni utjecaj na druge sektore.

Poboljšanja se nižu i zbrajaju.

Drugim riječima, tehničke reforme koje za cilj imaju povećanje

efikasnosti mogu imati pozitivan utjecaj, iako posredan, na rješavanje pitanja koja većina građana smatra najozbiljnijim pitanjima sa kojima se Bosna i Hercegovina danas suočava – a to su kriminal i korupcija.

Ovo nisu samo “puste želje”.

Kada je PDV uveden početkom 2006. godine, desile su se dvije stvari – porastao je nivo javnih prihoda i smanjen je nivo utaje poreza.

Došlo je do porasta efikasnosti.

Došlo je do smanjenja stope kriminala.

Kada je u 2006. godini implementirana reforma sistema registracije poslovnih subjekata, ona je pojednostavila i ubrzala procedure registracije u cijeloj zemlji i omogućila nesmetan protok i razmjenu informacija između različitih vladinih institucija, uključujući poreske i carinske organe vlasti.

A rezultat?

Porast efikasnosti.

Smanjenje stope kriminala.

To su sve dobre stvari koje donose koristi poštenim građanima na mnoštvo načina.

Dvije reforme koje sam maločas spomenuo – donošenje trgovinskih zakona za cijelu zemlju i uspostava savremenog sistema bankarske supervizije – također se ubrajaju u ove prednosti.

Ove reforme su dio šire socijalne, političke i ekonomske strategije definisane u okviru Evropskog partnerstva. U petak će ovdje biti komesar Evropske unije za proširenje Ollie Rehn

i siguran sam da će i on istaknuti ekonomske uslove za proces integracije u EU. Ovo je strategija koja se pokazala uspješnom u drugim zemljama i sasvim sigurno će biti uspješna i za Bosnu i Hercegovinu.

Brzina kojom će zemlja napredovati na ovom putu ovisiće o tome da li će se njeni lideri usredsrediti na rješavanje savladivih problema sa istom količinom entuzijazma i energije koje su do sada posvećivali nerješivim problemima.

Na kraju, dozvolite da vam zaželim korisnu i produktivnu raspravu i zaključke koji će pomoći da ova zemlja krene naprijed.

Hvala.